

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **K. Ch. N.**, zastoupená Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 3. 2019, č. j. MV-16914-4/SO-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2020, č. j. 14 A 65/2019 - 45,

t a k t o :

Kasační stížnosti **s e** odkladný účinek **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala kasační stížnost proti v záhlaví označenému rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „napadený rozsudek“ a „krajský soud“), jímž byla zamítnuta její žaloba ve věci žádosti o povolení k trvalému pobytu na území České republiky.

[2] Současně s podáním kasační stížnosti stěžovatelka navrhla, aby jí Nejvyšší správní soud přiznal odkladný účinek. Návrh odůvodňuje tím, že přiznání odkladného účinku je jediným prostředkem, kterým lze dosáhnout toho, aby konečný úspěch kasační stížnosti nebyl jen formální, ale i faktický, tedy aby ochrana poskytovaná veřejným subjektivním právům stěžovatele prostřednictvím institutu kasační stížnosti byla včasná a spravedlivá. Stěžovatelka odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, ve kterém bylo mimo jiné vysloveno, že ačkoliv k opuštění území České republiky může být cizinec donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nemůže být tato skutečnost důvodem k nepřiznání odkladného účinku. Nenahraditelné újmy nelze předcházet tím, že cizinec bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území a vystavovat se riziku, že mu bude uloženo správní vyhoštění, s nímž je spojen i zákaz pobytu na tomto území po určitou dobu. S odkazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96, stěžovatelka namítá, že odkladný účinek může být v řízení o kasační stížnosti přiznán a působit nejen ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu, ale přímo i ve vztahu ke správnímu rozhodnutí, k jehož přezkumu se dotyčné řízení před soudem vedlo. Tento závěr potvrdil Nejvyšší správní soud usnesením rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38. Z tohoto usnesení podle stěžovatelky zároveň vyplývá, že i zájem na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti nepochybně může být (dle okolností)

důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to obvykle ve spojení s dalšími důvody týkajícími se rodinného či soukromého života nebo v návaznosti na individuální okolnosti a specifika soudního řízení v dané věci.

[3] Stěžovatelka uvádí, že v jejím případě jsou splněny individuální a závažné okolnosti, které odůvodňují mimořádné vyloučení účinků pravomocného rozhodnutí a nezbytnost zachování osobního kontaktu stěžovatelky s jejím právním zástupcem. Stěžovatelka žije v České republice přes 20 let a má zde hluboké sociální, ekonomické, a především rodinné vazby. Na území České republiky má svého syna H. V. D., nar. X, a manžela, pana A. M., nar. X, občana České republiky, za kterého se provdala v roce 2006. Manželství tedy trvá přes 14 let. Manželé sdílí společnou domácnost na adrese S. X, P.– K. Zatímco dříve podstatnou část jejich času zabíralo dojíždění do práce a domů, po 14 letech manželství tráví více času spolu, jezdí také na výlety a navštěvují restaurace a jinak plnohodnotně tráví svůj čas. Zamítnutí žádosti o trvalý pobyt v jejím případě znamená nelegální pobyt, v jehož důsledku by stěžovatelka musela nakonec vycestovat. Vynucené vycestování stěžovatelky by eventuálně znamenalo odtržení od manžela, občana Evropské unie, a tím by byl jednoznačně naplněn zákonem předvídaný pojem nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života nejen stěžovatelky, ale i jejích rodinných příslušníků. Manžel stěžovatelky by její odjezd ze země pocíťoval jako obrovské příkoří, neboť z finančních i dalších praktických důvodů není schopen za ní do Vietnamu dojet ani na krátkodobý výlet, tím méně tam realizovat jejich rodinný život. V zemi svého původu nemá stěžovatelka žádné blízké. Celá její rodina žije zde na území České republiky. Nucené vycestování stěžovatelky, především s ohledem na její věk, by představovalo nepřiměřený zásah nejen do jejího rodinného a soukromého života, ale i jejích rodinných příslušníků. Zpřetrhání vazeb, byť dočasně, nelze považovat za přiměřené. Nepřiznáním odkladného účinku by mohlo dojít ke vzniku nepoměrně větší újmy, než jaká může vzniknout jiným osobám jeho přiznáním. Veřejný zájem není ohrožen.

[4] Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že nesouhlasí s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti. Přiznání odkladného účinku je institut mimořádný. Nenahraditelná újma stěžovatelce může vzniknout až na základě rozhodnutí o správním vyhoštění z území České republiky. O jeho vydání je sice rozhodováno následkem zamítnutí žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, nicméně je o něm vedeno samostatné správní řízení, v němž je nutno zkoumat dopady správního vyhoštění z hlediska nepřiměřeného zásahu do soukromého nebo rodinného života stěžovatelky. Proti rozhodnutí o správním vyhoštění má stěžovatelka možnost podat žalobu ve správním soudnictví, která má ze zákona odkladný účinek. Posouzení své situace se může stěžovatelka domáhat v jiném následném řízení. To potvrzuje i usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11. Stěžovatelku v řízení zastupuje advokát, a její práva jsou tedy dostatečně zajištěna. Zároveň stěžovatelka může požádat o udělení víza k pobytu do 90 dnů a přítomnost účastníka v řízení může být zajištěna i pomocí videokonferenčního zařízení, jestliže se nachází mimo Českou republiku. V důsledku nepřiznání odkladného účinku tak nebude krácena na svých procesních právech. Podle žalované není tvrzená hrozící újma v případě stěžovatelky v příčinné souvislosti s účinky napadeného rozhodnutí. V důsledku zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu nemůže stěžovatelce vzniknout zásah do práva na rodinný a soukromý život; k takové újmě může dojít až spolu s rozhodnutím o správním vyhoštění. Stěžovatelce nebyl znemožněn jiný druh pobytu. Podle žalované nedošlo k porušení práva na soukromý a rodinný život a nebyla porušena zásada přiměřenosti. Přiznáním odkladného účinku by se nic nezměnilo na pobytovém statusu stěžovatelky. Odložení účinků neznámá, že by po dobu soudního řízení získala pobytový titul. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu by zásahem do soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy mohl být pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by svou délkou dosáhl intenzity nepřiměřeného zásahu. Výjimkou by bylo, kdyby nepřiměřeným zásahem do osobní a rodinné vazby byla již pouhá nutnost vycestovat. Subjektivní právo cizinců na pobyt na území České republiky neexistuje. Stěžovatelka může svůj pobytový status vyřešit

pokračování

zákonným postupem. Pobyt na území není závislý výhradně na přiznání odkladného účinku. Závažnou individuální okolností pro přiznání odkladného účinku je podle žalované např. špatný zdravotní stav. Takové okolnosti v případě stěžovatelky nejsou splněny.

[5] Podle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. lze kasační stížnosti přiznat odkladný účinek, jestliže 1) by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže 2) to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Soudní řád správní koncipuje institut odkladného účinku jako mimořádné opatření. Jedná se o výjimku z pravidla, která musí být vyhrazena pro ojedinělé případy, jež naplňují zákonem předepsané podmínky. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy přitom má stěžovatel, od něhož se tak především očekává dostatečně konkrétní a individualizované tvrzení o tom, že mu v důsledku napadeného rozhodnutí vznikne nepoměrně větší újma než jiným osobám, vysvětlení, v čem tato újma spočívá, a uvedení jejího rozsahu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem.

[7] Stěžovatelka navrhuje přiznání odkladného účinku zejména s ohledem na ochranu jejích procesních práv. Má obavu z nuceného opuštění České republiky a z něj vyplývajícího zásahu do rodinného a soukromého života.

[8] Předmětem řízení v nyní projednávané věci je přezkum rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatelky o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky. Důsledkem rozhodnutí žalované tak sice bylo, že stěžovatelka nedosáhla na určitou formu pobytového statusu, bezprostředním následkem nabytí právní moci rozhodnutí žalované však není to, že by stěžovatelka byla státní mocí nucena území České republiky opustit. K tomu dochází až při uložení správního vyhoštění (či rozhodnutí o povinnosti opustit území) s vymezením doby, po kterou by jí nebylo umožněno vstoupit na území členských států Evropské unie (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2017, č. j. 1 Azs 156/2017 – 21, nebo ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015 – 38; obdobně viz usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, bod 32). Napadené rozhodnutí žalované v tomto řízení neukládá stěžovateli povinnost vycestovat ani ji nenutí pobývat na území České republiky nelegálně. Neudělení jednoho pobytového oprávnění neznámá, že stěžovatelka nemůže požádat o jiné pobytové oprávnění, a získat tak na území České republiky legální pobytový status.

[9] Nejvyšší správní soud proto po posouzení povahy napadeného správního rozhodnutí a stěžovatelkou tvrzených důvodů pro přiznání odkladného účinku dospěl k závěru, že výkon, resp. jiné právní následky napadeného rozsudku (potažmo správního rozhodnutí) pro stěžovatelku samy o sobě nepředstavují bezprostředně hrozící újmu na jejích procesních právech a na právu na respektování soukromého a rodinného života. Není proto splněna hned první podmínka pro přiznání odkladného účinku.

[10] K odkazu stěžovatelky na usnesení č. j. 5 As 73/2011 – 100 Nejvyšší správní soud poznamenává, že tato věc se lišila od nyní souzené. Přiznání odkladného účinku ve věci sp. zn. 5 As 73/2011 bylo odůvodněno zvláštními okolnostmi případu spočívajícími především v tom, že účastník řízení by byl nucen opustit Českou republiku společně se svou těhotnou manželkou a dítětem, neboť jeho manželka disponovala povolením k dlouhodobému pobytu

za účelem sloučení rodiny s účastníkem řízení. Obdobné individuální okolnosti ve smyslu usnesení č. j. 5 As 73/2011 – 100 a ve smyslu usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 – 38, nejsou v případě stěžovatelky naplněny. Syn stěžovatelky je zletilý, pobyt manžela ani jejího syna na území České republiky nezávisí na pobytové oprávnění stěžovatelky, nepřiznáním odkladného účinku nebude fakticky od své rodiny odloučena a povolení k trvalému pobytu není jediným způsobem, jak může svůj pobyt na území České republiky legalizovat tak, aby mohla plně naplňovat své právo na rodinný a soukromý život. Jinou újmu stěžovatelka netvrdí.

[11] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatelce se nepodařilo osvědčit naplnění první ze dvou podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s., a proto nemohlo být jejímu návrhu vyhověno.

[12] Rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku v žádném případě nepředjímá výsledek řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27. ledna 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu